

Høringssvar før politisk behandling av Barnehagebehovsplan 2026–2035

Samarbeidsutvalget v/foreldrerepresentanter i Barnestua Barnehage, 30. september 2025

Vi er foreldrerepresentanter ved Barnestua barnehage og sender med dette vårt høringssvar til barnehagebehovsplan 2026–2035. Forslaget om å legge ned Barnestua bekymrer oss sterkt. Barnehagen ble totalrenovert i 2022 for over 30 millioner kroner og er et moderne bygg som ivaretar både barn og ansatte på en svært god måte.

En nedleggelse vil gi store negative konsekvenser for barna, familiene og nærmiljøet, samtidig som den økonomiske gevinsten er marginal og prognosegrunnlaget usikkert – og allerede feilslått. Vi mener forslaget er både kortsiktig og faglig uforsvarlig.

I dette høringssvaret peker vi på de mest sentrale svakhetene i beslutningsgrunnlaget og forklarer hvorfor Barnestua bør bevares som en del av Venneslas barnehagestruktur. Vi ber om at innspillet vurderes grundig i forkant av kommunedirektørens budsjettframlegg 30. oktober.

1. Svakheter i beslutningsgrunnlaget

- **Avhengighet av SSBs (feilslåtte) prognoser**

Barnehagebehovsplanen bygger i hovedsak på SSBs middelprognose, mens lav- og høyalternativet kun omtales. Slike prognoser er usikre og kan slå feil lokalt. 2025 har allerede vist dette: Vennesla kommune melder om «babyboom» (Vennesla kommune 2025), med over 170 fødsler så langt og et forventet totalantall på mellom 200–220 – mot 148 i 2024. Helsestasjonen anslår videre at 2026 også blir et sterkt fødselsår, og vi kan med sikkerhet si at nivået fra 2023/2024 ikke gjentas neste år. Dermed er prognosegrunnlaget i rapporten allerede utdatert. Når ferske, faktiske tall peker i motsatt retning av modellene, er beslutningsgrunnlaget grunnleggende svekket.

- Vi understreker at politikerne i kommunestyret ble feilinformert om fødselstallsgrunnlaget i barnehagebehovsplanen. Da en politiker spurte om rapporten var basert på oppdaterte tall i lys av «babyboom»-artikkelen, bekreftet Menons konsulent dette. I realiteten bygger barnehagebehovsplanen kun på statistikk frem til og med 2024. Dermed er rekordåret 2025 ikke inkludert i vurderingen.
- Utfordringer med å estimere fødselsraten i 2025, samt en del faktorer som er utelatt fra prognosen (herunder bosettingstrend, tilflytting og boligbygging) gjør at risikospennet på +/- 5 % er meningsløst. Særlig når man skal predikere en tiårsperiode med mange usikre elementer. Planen har ikke gitt opp noen årsaker for hvorfor dette risikospennet er valgt.
- Barnehagebehovsplanen benytter samme dekningsgrad som man har i dag til å beregne behovet for barnehageplasser. Siden maksprisen for barnehageplasser faller, er det realistisk å tro at dekningsgraden vil øke.

- **Manglende vurdering av ombruk**

En vesentlig svakhet i beslutningsgrunnlaget er at det ikke finnes noen reell vurdering av hvordan Barnestua-bygget skal brukes dersom barnehagen legges ned. Bygget er spesialdesignet for små barn, og en eventuell omdisponering til skole, helse eller andre

formål vil kreve omfattende tilpasninger med tilhørende kostnader. Dette er ikke utredet eller tallfestet i barnehagebehovsplanen. Når et bygg til over 30 millioner kroner vurderes tatt ut av sitt formål etter mindre enn ett års bruk, må det forventes en grundig analyse av ombruksmuligheter, tilpasningskostnader og risiko for forfall dersom bygget står tomt. At dette mangler, svekker beslutningsgrunnlaget betydelig.

- **Neglisjert søkelys på boligbygging og tilflytting**

Barnehagebehovsplanen omtaler lokale faktorer som boligbygging, tilflytting og endringer i bosettingsmønster, og peker selv på boligvekst på Moseidmoen/Smååsane rettet mot nyetablerte. Området har hatt sterk vekst fra 2012–2024, og trenden vil fortsette. Likevel er disse faktorene ikke tatt inn i selve prognoseberegningene. Tilflyttingen til Vennesla er høy – 0,6 % første halvår 2025 (52 flere innflyttere enn utflyttere, mer enn Kristiansand). Når slike forhold utelates, blir prognosene svakere. Å operere med ± 5 % usikkerhet uten å inkludere sentrale variabler, gir liten mening.

- **Ubalanse mellom kommunale og private barnehager**

Vennesla har selv et politisk vedtak om å styrke den kommunale andelen for å sikre styring og likeverdige tilbud. I dag er 44 % av barnehageplassene kommunale, mens 56 % er private (Vennesla kommune 2025). Dersom Barnetua legges ned, faller andelen kommunale plasser til rundt 39 %. Det innebærer at et klart flertall – 61 % – av barnehageplassene i Vennesla blir private. En slik utvikling er i direkte motstrid til kommunens egne mål, men denne problemstillingen er ikke behandlet i beslutningsgrunnlaget.

- **Barnas beste behandles for overflatisk**

Barnehagebehovsplanen omtaler barnas beste, men kun i generelle vendinger og uten konkrete analyser av hvordan relasjonsbrudd, vennskapsoppløsning eller utrygghet påvirker barna på kort og lang sikt. Det savnes en barnefaglig vurdering, til tross for at barnets beste skal være et avgjørende hensyn. Barnehagebehovsplanen sier at det «bør» tillegges vekt. Det skal tillegges vekt, jf. barnehageloven § 1-1 (Norge 2005): «Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved handlinger og avgjørelser som berører barn.» og jf. Barnekonvensjonen art. 3 nr. 1: «Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganer, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.» (FN 1989).

2. Tilgjengelighet, likeverd og miljø

- Barnetua er sentralt plassert på Moseidmoen, med gode kollektiv- og gangforbindelser. Dette gjør barnehagen lett tilgjengelig uten bil og bidrar til mindre transport i hverdagen – i tråd med kommunens satsing på «Den kortreiste bygda» (Vennesla kommune u.å.).
- Flere av de foreslåtte mottakerbarnehagene er bilavhengige og vanskelig tilgjengelige for familier uten bil. En nedleggelse vil redusere likeverdig tilgang til barnehageplass og kan skape økt trafikkbelastning og dårligere trafiksikkerhet.
- Videre vil tiltaket svekke kommunens egne klima- og arealplanmål, som i Kommunedelplan for klima 2021–2030 slår fast at barnehager bør ligge slik at de kan nås til fots, på sykkel eller med buss (Vennesla kommune 2021).

- Et reelt alternativ ved nedleggelse er at Barnestua-barn forflyttes til Piningen. Ifølge barnehagebehovsplanen oppgis følgende: «Det er ikke gå, sykkel eller bussmuligheter til barnehagen. Dette gjør at foreldrene er avhengige av bil som fremkomstmiddel for å levere og hente barna. Transport-mulighetene til barnehagen beskrives av styreren som barnehagens største utfordring. [...] Styreren ved barnehagen oppgir at i tilfeller der de mister søkere til barnehagen oppgir foreldre som hovedregel at det er transportmulighetene som er årsaken.»

3. Ubalansert økonomisk regnestykke

- Den anslåtte innsparingen på rundt 4 millioner kroner utgjør kun ca. 2 % av barnehagesektorens samlede budsjett. Det er med andre ord en svært liten gevinst i kommunens totaløkonomi – og den står i dårlig forhold til de store investeringene som nylig er gjort i Barnestua.
- Ombruk av bygget er ikke analysert – til tross for at bygget er spesialdesignet som barnehage og vil kreve store investeringer for å brukes til annet formål.
- Uten konkrete planer er risikoen stor for at bygget blir stående tomt og forfalle: rørsystemer, ventilasjon og tekniske anlegg krever jevnlig bruk, og vedlikehold blir gjerne nedprioritert i bygg uten drift. Når bygget først tas i bruk igjen, kan det derfor kreve omfattende og kostbare utbedringer.
- Overgangskostnader for barna og foreldrene er ikke vurdert, til tross for at en flytting krever betydelige ressurser til tilvenning, ekstra bemanning og tett oppfølging av sårbare barn. Omstillingskostnader for ansatte er heller ikke medregnet og tilpasningskostnader i mottakerbarnehagene er ikke vurdert, selv om flere har dokumenterte svakheter og vil trenge oppgradering for å ta imot flere barn. Netto gevinst er dermed høyst usikker og kan bli langt lavere enn antydnet.
- Dersom fødselstallene fortsetter å stige, kan kommunen raskt måtte investere i nye barnehageplasser om få år – sannsynligvis til en langt høyere kostnad enn å videreføre Barnestua.
- Innsparingen på 4 millioner kroner er både marginal og usikker. Når man ser på totalbildet – med overgangskostnader, tapte investeringer, ombyggingskostnader, fremtidige oppgraderingsbehov og risikoen for nybygg, fremstår nedleggelse av Barnestua som et økonomisk kortsiktig og lite bærekraftig tiltak.

4. Et nyrenovert bygg – en langsiktig ressurs

- Barnestua ble totalrenovert i 2022 og fremstår i dag som et moderne og funksjonelt bygg med gode løsninger for barn og ansatte. Det er universelt utformet, bygget etter gjeldende forskrifter og har kapasitet og kvalitet som gjør det godt rustet for fremtidige behov. Uteområdet er fremdeles under oppføring, som understreker hvor nytt bygget er.
- Flere av mottakerbarnehagene har derimot dokumenterte svakheter. I barnehagebehovsplanens egne intervjuer fremkommer det at enkelte bygg har

betydelige vedlikeholdsbehov, mangelfull standard og uheldige planløsninger som skaper utfordringer for både barn og ansatte.

- Derfor fremstår det som lite hensiktsmessig og ufornuftig å nedlegge et nyrenovert bygg skreddersydd for barnehagehverdagen, for så å videreføre eldre barnehager med lavere kvalitet. Dette er dårlig ressursutnyttelse og i strid med prinsippet om å gi barn et best mulig tilbud – og det bryter med kommunens egne bærekraftsmål (Vennesla kommune 2021).
- Barnestua er en langsiktig og bærekraftig investering. Nedleggelse vil undergrave både økonomiske, pedagogiske og samfunnsmessige hensyn.

5. Ensidig og mangelfull analyse av overkapasitet

- Barnehagebehovsplanen peker på at Barnestua har ca. 15 % høyere kostnad per barn enn andre kommunale barnehager, og knytter dette til påstått overkapasitet (Vennesla kommune 2025). I realiteten samsvarer Barnestuas plasser omtrent med det antall som prognosene viser i «overskudd». At en mellomstor barnehage har noe høyere kostnad er naturlig, siden stordriftsfordeler er begrenset. Forskning viser imidlertid at mellomstore barnehager (rundt 60 barn) gir best kvalitet og stabilitet – et perspektiv som helt mangler i planen.
- Planen vurderer ingen andre tiltak ved overkapasitet enn å legge ned Barnestua. Et langt mindre inngripende alternativ ville vært å redusere antall avdelinger i andre barnehager dersom behovet faktisk skulle falle. Dette ville spart lokalmiljøet for en nedleggelse og redusert risikoen for at et bygg står tomt og forfaller. At slike alternativer verken nevnes eller drøftes, er en klar svakhet ved beslutningsgrunnlaget.

6. Likeverdig valgfrihet og kommunal styring

- Nedleggelse av Barnestua reduserer kommunal kapasitet i et område der private aktører dominerer, flere med livssynsprofil. Familier som ønsker et kommunalt og sekulært tilbud, mister et nært og tilgjengelig alternativ.
- Kommunens mulighet til å styre barnehagesektoren svekkes ytterligere når andelen kommunale plasser reduseres. Ved nedleggelse står som nevnt de private barnehagene for 61 % av barnehageplassene. Kommunen har selv vedtak på at de skal utvide det kommunale tilbudet for å unngå avhengighet av private aktører.
- Flere av foreldrene til barn i Barnestua har uttrykt ønske om å søke privat barnehageplass ved nedleggelse da det ikke er ønskelig at barna plasseres i større barnehager. Dette svekker tilbudet og attraktiviteten til de offentlige barnehagene.

7. Barnas beste må være i sentrum

- En nedleggelse av Barnestua innebærer at barn mister etablerte relasjoner til venner, ansatte og nærmiljøet. Tryggheten og tilhørigheten som er bygd opp brytes, noe som særlig rammer de yngste og mest sårbare barna. Slike konsekvenser kan ikke kompenseres bort med praktiske tiltak.

- Forskning viser at mellomstore barnehager (om lag 60 barn) gir best utviklingsbetingelser: store nok til å være robuste og faglig sterke, små nok til å sikre oversikt, nærhet og stabile relasjoner (Vassenden m.fl. 2011). Barnestua er den eneste kommunale barnehagen i nedre Vennesla som oppfyller dette. Overflytting kan bety svakere relasjoner, mindre voksenkontakt og redusert trivsel – i strid med forskningen.
- Kommunedirektøren har tidligere foreslått å flytte en spesialklasse fra Moseidmoen skole til Barnestua. Dette bryter med kommunens egen målsetting om inkluderende læringsmiljø som fremmer trygghet, trivsel, helse og læring, jf. Handlingsplan for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø (Vennesla kommune 2024). Barn med særskilte behov trenger tilhørighet, stabilitet og fellesskap, ikke isolasjon i annet bygg – som strider mot kommunens mål om å redusere segregerende tiltak og å bygge inkluderende fellesskap. Forslaget er derfor både faglig og verdimessig uakseptabelt. Vi har også fått innspill fra foreldre som er meget bekymret over dette forslaget.
- Å legge ned Barnestua vil gå direkte på bekostning av barns trygghet, relasjoner og utvikling – og innebærer at kommunen setter en marginal økonomisk gevinst foran barnas beste, i strid med både lovverk og forskningsbasert kunnskap om hva som gir kvalitet i barnehagen.

8. Stort lokalt engasjement

- Saken har skapt stort engasjement: 313 signerte oppropet “Ja til Barnestua og barnas beste”, der mange beskriver forslaget som uforståelig og uakseptabelt. Kommentarene peker på barnehagens betydning for trygghet, relasjoner og kvalitet:

«Dette er en fantastisk barnehage med trygge rammer og flotte ansatte – det gir ingen mening å legge den ned.»

«Vi har nettopp investert store summer i oppgraderinger. Nå må vi få bruke barnehagen slik den var tenkt.»

«Barnas beste må komme først – ikke små økonomiske kutt.»

- Oppropet viser at Barnestua ikke bare er en barnehage, men en viktig del av nærmiljøet. Når så mange engasjerer seg i opprop, politisk og i media, må politikerne lytte – og forstå at nedleggelse vil ha ringvirkninger langt utover budsjettallene.

Å legge ned Barnestua vil være å kaste bort store investeringer og bryte opp trygge relasjoner. Vi ber om at Barnestua bevares – til barnas beste og kommunens framtid.

Innspill til to telletidspunkter

Foreldrene i Barnestua støtter forslaget om et ekstra telletidspunkt, og anbefaler at dette legges til våren. Det vil gi foreldre større fleksibilitet og bedre tilpasning for barn som starter i barnehage på nyåret.

Kildehenvisninger

FN. 1989. *FNs konvensjon om barnets rettigheter (Barnekonvensjonen)*. Art. 3 nr. 1. Ratifikasjonsdato: 20. november 1989. Inkorporert i norsk rett gjennom menneskerettsloven (1999). Tilgjengelig via: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/KAPITTEL_2#%C2%A73 (lest 16. september 2025)

Norge. 2005. *Lov om barnehager (barnehageloven)*. § 1-1. LOV-2005-06-17-64. Tilgjengelig via Lovdata: <https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64> (lest 15. september 2025).

Opprop.net u.å. *Ja til Barnestua og barnas beste*. Tilgjengelig via: https://www.opprop.net/ja_til_barnestua_og_barnas_beste (lest 17. september 2025).

Vassenden, A., m.fl. 2011. *Organisering av barnehager – Organiseringens betydning for kvalitet*. IRIS-rapport 2011:029. Stavanger: International Research Institute of Stavanger / Kunnskapsdepartementet. https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/rapporter/iris_rapport.pdf Regjeringen.no (lest 17. september 2025).

Vennesla kommune. 2021. *Kommunedelplan for klima 2021-2030*. Tilgjengelig via: https://www.vennesla.kommune.no/_f/p1/i08935fda-0659-479f-bb68-f6b31d895b26/kommunedelplan-for-klima-2021-2030.pdf (lest 17. september 2025).

Vennesla kommune. 2024. *Handlingsplan for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø*. Tilgjengelig via: https://www.vennesla.kommune.no/_f/p1/iea52add8-2ae6-4cba-8bf2-4f6de0576b0c/handlingsplan-for-et-godt-og-trygt-barnehage-skole-2024.pdf (lest 15. september 2025).

Vennesla kommune. 2025. *Babyboom i år i Vennesla kommune*. Tilgjengelig via: <https://www.vennesla.kommune.no/nyheter-aktuelt/babyboom-i-ar-i-vennesla-kommune.7798.aspx> (lest 15. september 2025).

Vennesla kommune. 2025. *Barnehagebehovsplan 2026–2035*. Vennesla: Vennesla kommune.

Vennesla kommune u.å. *Den kortreiste bygda*. Vennesla kommune – Grønn urbanovergang / Den kortreiste bygda. Tilgjengelig på: <https://www.vennesla.kommune.no/gronn-urban-bygd/den-kortreiste-bygda/> (lest 17. september 2025).